

UNIVERSUL LITERAR

ABONAMENTUL
LEI 2,60 ANUAL
ABONAMENTELE SE FAC
NUMAI PE UN AN

COLABORATORII ACESTUI NUMĂR
Alexandru Macedonski, I. Foti, Al. Dumas, V. Vlădescu-Albești, Stelian Vasilescu,
Angelo Stătescu, L. I. Bieg, Const. Poteșă, M. G. Samarineanu, Const. A. I. Ghica

ANUNCIURI
LINIA PE PAG. 7 și 8
BANI 20

PE FRONTUL ITALIAN. — ÎNTĂLNIRE A DOUA PATRULI

Biftecul ursului

de Alexandra Bomas

În satul Fouly trăia un biet (ăran numit Wilhelm Mona. Un urs venea în toate nopțile să-i fure pere, căci acestor animale toate li se par bune. Cu toate acestea el alesese din toți perii, un păr încărcat cu pere mălăce. Cîne s'ar fi gândit că un astfel de animal are gusturile omului și că se va duce să aleagă dintr-o grădină cu pomi roditori tocmai perele mălăce? Însă (ăranului din Fouly îi plăcea și lui, din nenorocire, perele mălăce. La început crezu că paguba din grădină i-o face copii. Prin urmare, își luă pușca, o încărcă cu sare de mare de bucătărie și se puse la pîndă. Cam pe la 11 ceasuri un răcnet răsună în munți. „Iacș, zise el, e vre-un urs prin împrejurimi”. După zece minute se auzi un al doilea răcnet, dar atât de puternic, atât de apropiat, că Wilhelm gîndindu-se că nu mai are vreme să se ducă acasă, se aruncă la pîndant.

Într'adevăr animalul se ivi îndată în colțul grădinii înaintînd în linie dreaptă spre pîndă cu pricina. Trece la zece pași de Wilhelm, se urcă cu înălțim în pom, ale cărui crengi trosneau sub greutatea corpului ursului, și mîncă nespuse de mult. Când se sătură ursul cobori încet, trecu iar pe lângă vîntătorul nostru. — A cărei pușcă încălță cu sare nu putea să-i fie în această împrejurare de nici un folos — și se retrase liniștit în munți. Toate acestea țîmură cel puțin un ceas.

Wilhelm văzînd că ursul pleacă, zise încet:

— Bine, du-te, acum; dar nu se va mai întîmpla tot așa; ne vom revădea.”

A doua zi, unul dintre vecinii săi, care venise să-l viziteze, îl găsi tînd dinții unei furci de fier.

— „Ce faci acolo? îi zise el.

— Mă joc rîspunse Wilhelm.

Vecinul luă bucățile de fier, le învîrti în mîna ca un om care se pricepe, și după ce se gîndi o clipă zise:

— Așază, Wilhelm, dacă ești sincer, spune-mi ce aceste bucăți de fier sunt menite să pătrundă o piele mai groasă ca a unei căprioare.”

— Poate rîspunse Wilhelm.

— Tu mă știi că sunt om de treabă, urcă Francisc lașă era numele vecinului. El bine, dacă vrei să mergem amîndoi să-pă urș, trebuie să știi că doi oameni profuiesc mai mult ca unul.

— Adevărat, zise Wilhelm, și urș să ține să treacă dinle să furci.

— Iacș zise Francisc, pleacă și-o voi lăsa-o fie, și vom împărți numai carnea.

— Mie îmi place mai mult să-l am întreg, zise Wilhelm.

— Dar tu nu mă poți împiedica să găsesc arma ursului în munți, și, dacă o voi găsi, iar nu mă poți împiedica să-i pîndesc trecerea.

— Ești slohod!

Și Wilhelm, care isprăvise de tăiat cele trei bucăți de fier, se puse flucurînd să măsoare o încărcătură de pușcă, îndoită ea aceea care se pune de obicei într-o carabină.

Mi se pare că-ți voi lua pușca de război, zise Francisc.

— Nici că e vorba; 3 bucăți fier sunt mai sigure ca un glonte de plumb.

— Da, eștie pielea.

— Omoară mai repede.

— Și cînd scoplești să-ți faci vîntătoare?

— Ți-oi spune mîine.

— În sfîrșit, nu vrei să spui?

— Nu!

— Te previn e'am să cauți urma ursului.

— Ță cum vrei!

— Noi amîndoi, nu vrei?

— Fiecare pentru el.

Legendă*

Sădiți câte-o legendă, în ori și ce clădiți!
Ea va împinge piatra, în timp, mai eu temei,
Iar cei ce-or fi să vină, vor asculta smeriți
Și adevărul care va sta în urma ei. . . .

Căci lumea e făcută pentru legende vi,
Ea poate să aștepte neîntrebînd nimic;
Și-i place n labirintul cu sute de chilii,
În care s-o oprească și svonul cel mai mic.

Dar, ce-ar strica, în lume, un adevăr, să-l spui,
Ori cît ar fi de mare, cum e, adevărat,
Cînd unul vrea să afle povestea care nu-i
Și care să-l uimească, făr' să fi cercetat.

Ea va opri din cale drumetul nestiut,
Și-aceasta o va spune la alții cari, tîrziu,
Crezînd că spun povestea vre-unui necunoscut,
Se vor trezi, la masă, cu adevărul viu.

Și ori și cît vor spune povestea ce-a rămas,
Aceași, ca povestea rămasă din bătrîni,
În suflet o să piardă adevărul glas —
Și s'or opri, pe gînduri, cu rupele în mîni. . . .

Căci omul singur cere acest prinos ascuns,
Adus acestui mare și-adînc Necunoscut,
Mereu să se năpăimînte, și făr' să-i fi rîspuns,
Să-l minți cu adevărul de care s'a temut.

El zice: «Cred în asta» — și crede neclintit,
Și fiindcă nu înțelege, și fiindcă e frumos —
Și-a oboșit de gîndul că nu e tericlit,
Că dacă o să întrebe e făr' de folos.

Și el își zice: «Dacă poți să mi-l faci din nou
Pe Dumnezeu-acesta, și mai strălucitor! . . .
Iar sufletul lui este un nesfîrșit cavou,
În care și are locul orice nemuritor. . . .

Și el își zice: «Cătu, neobosit și trist,
Cu sufletul tău dornic, de esti un nou ales,
Ca prin arhitectura ta nouă de artist,
Să uit că, pe sub bolte, eu nu te-am înțeles.»

. . . Și-ascultă, în adîncul tău singur și ascuns,
Trecutul om pe care și tu năuntru-l ai;
— El singur îți șoptește că nu e de ajuns,
În lume, numai piatra tăcută să o dai.

Găsește și creiază, ori cîrui Adevăr,
Legendă care face să fie înțeles, —
Căci bietul nostru suflet, pe-un magic fir de păr,
Etern atîrnă între credință și eres.

Ca toți aleșii, țiguri de operile lor,
Sădește o legendă în tot ce ai zădit,
Adăugînd la gîndul granit nemuritor
Ceva din tine însuși, ceva din ce-ai iubit.

Iar dacă, spre izbînda unui mai mare gînd,
Chiar viața și se cere, o scîrbe ca un dar,
Căci Moartea va împune mulțumitor de rînd, —
Și Moartea are într'însa un suflet legendar.

M. Săulescu

* Din volumul „CULTUL MORTII” ce va apărea la toamnă.

— Adio, Vilhelm.
— Noroc bun vecine.

Și plecînd, vecinul văzu pe Vilhem cum își pune îndoită încărcătură de iarbă de pușcă de război, cum strecoară cele 3 bucăți de fier acolo și cum pune arma într'un colț al colibeii. Seara, trecînd pe dinaintea casei, zări pe banca, care era lângă poartă, pe Vilhelm care sta și-și făcea liniștit pipa. Se duse din nou la el.

— Iacș, îi zise el, nu te pizmuse. Am găsit urma dihanței astfel că eu mai am nevoie de tine. Cu toate acestea eu am venit să-ți spun iacș odată să mergem împreună.

— Fiecare pentru el zise Vilhelm.

Vecinul nu poate să spun nimic de ce a făcut Vilhelm în seara aceea.

La 10 jum. cedîndi, soția lui îl văzu înmîndu-și pușca, un sine înfășurat și eșind. Ea nu cîtează să-l întrebe unde se duce, căci Vilhelm nu era om

care să se poarte după necotalile uaci femei.

Francisc, găsise cu adevărat urma ursului; o urmărise până acolo unde se infunda în grădina lui Vilhelm și, neavînd dreptul să se pună la pîndă pe ogorele vecinului său, se așeză între pădurea de brazi care se afla pe la jumătatea muntelui și între grădina lui Vilhelm.

Flîndea noaptea era destul de luminoasă, văzu pe Vilhelm eșind prin poarta de din dos, Vilhelm înaintă până la poartele unei stîncei cenușii — care alunecase din munte până în mijlocul grădinei și care se afla la cel mult 20 pași de păr, — unde se opri, privi împrejurul lui dacă nu îl spionează cineva, desfășoară sacul, intră înăuntru nelăsînd să iasă din deschizătură de cît capul și brațele. Rezemîndu-se de stîncă, părea tot nua cu piatra. Astfel trecu un sfert de oră în așteptarea ursului. În sfîrșit un morădit prelungit îl anunță: După cinci minute Francisc îl zări.

Dar, fie prin vicieșug, fie că mire nise pe al doilea vîntător, nu urmă drumul obișnuit; dîmpetivă, lîcu (estitară și, în loc să vie pe la stînga lui Vilhelm, cum făcuse în ajun, de astă dată trecu pe la dreapta, prea de parte de arma lui Francisc, dar la cel mult 10 pași de țeara puștii lu Vilhelm.

Vilhelm nu se mișcă. Ai fi putut crede că nici nu vedea fiara care părea că-l provoacă, trecînd așa de aproape de el.

Ursul părea, la rîndul lui, că nu știe de prezența unui dușman și-și urmă cu înălțim drumul spre arbore. Dar, — pe cînd se ridica pe labele de dinapoi și imbrățișa trunchiul cu labele din față, arătîndu-și pieptul — o lumină scîpără decodată spre stîncă și valea întreaș rîsună de pocnîtul puștii trecîndu-și dublă încărcătură, și de răcnetul care îl scosese animalul rînit de moarte.

Poate că n'a fost un singur om, în tot satul, care să nu fi auzit des-căcătura puștii lui Vilhelm și răcnetul dihaniei.

Ursul fugi, trecu iar făr' să observe pe Vilhelm care-și băgase și brațele și capul în sac, pîndînd tot una cu stîncă.

Vecinul privea scena, rezemat pe genunchi și pe mîna stîngă, strîngîndu-și carabina cu mîna dreaptă, palid și oprindu-și rîsufletul. Văzu ursul rînit, care, după ce făcuse o mare cotitură, își căuta urma din ajun, care îl aducea la el. Își făcu semnul crucii, își luă rădăcină sufletul lui Dumnezeu și se asigură că arma și era încărcată. Ursul nu era, mai mult de 50 pași de el, rîndînd de durere, oprindu-se pentru a se tăvăli și a-și lînge eana; apoi își reluă drumul.

Se apropia mereu. Nu era nici la 30 pași. Donă secunde încă și avea să se ciocnească dețeva carabinei vecinului, cînd se opri decodată, aburbi cu putere nerul din spre partea satului, scosese un răcnet îngrozitor și re-întră în livadă.

— Păzește-te Vilhelm! Păzește-te! strigă Francisc, puțându-se în urmă-rirea ursului și nedîndu-și seama de nimic pentru a nu se gîndi la prietenul său. Știa bine că dacă Vilhelm n'arvase timp să-și reîncarce pușca, era pierdut; ursul îl descoperise. Nu făcu nici un pas și auzi un țipăt. Era un țipăt omenesc, un țipăt de groază și de agonie totdeodată.

Apoi nimic, nici măcar un plînsot nu mai urmă strigătul lui Vilhelm.

Francisc nu făcea sbura; potârnișul locului îi iuți fuga. Cu cît se apropia, distanțea mai împede monstrosul animal care se mișcă în umbră călcînd în picioare corpul lui Vilhelm, ropîndu-l în fașii.

Francisc era la patru pași de el și ursul era atât de îndărjit pe prada sa că nu părea să-l fi văzut. Nu cîteza să tragă de frică să nu-l lovească pe Vilhelm dacă nu era mort. Francisc astfel că nu era sigur pe locul său. Luă o piatră și aruncă cu ea în urș.

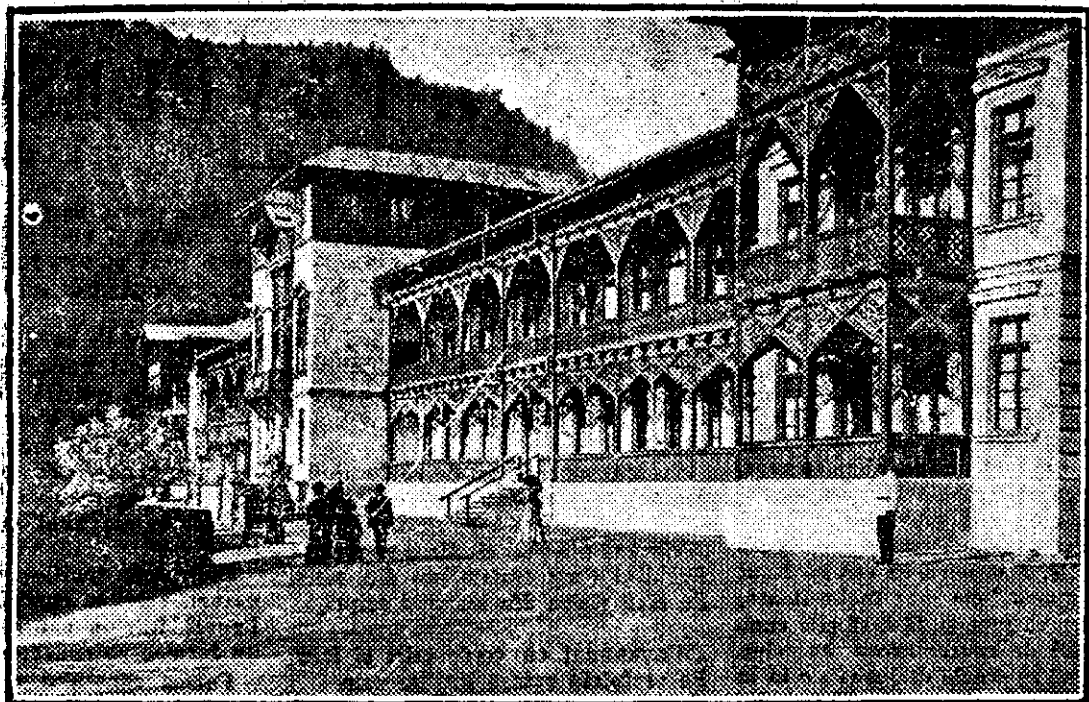
Animalul se întoarse furios către noul său dușman. Erau atât de aproape unul de altul că ursul se ridică pe picioarele de dinapoi pentru a-l înăbuși. Francisc îl împinse cu țeara carabinei. Fără voe atinse cu degetul trînciul, arma luă foc.

Ursul căzu de-a berbeleacă; glonte-tele îi străbătuse pieptul și-i rupse șira spinării.

Francisc îl lăsa să se tîrască, ur-lînd, pe labele de dinapoi și fugi spre Vilhelm. Acesta nu mai era om, nu era decît un cadavru, erau niște oase și carne strivită; capul era aproape mîncat în întregime.

Traducere de Vasile și Marin Andrescu.

Iancu-Moldova. — Hotel Cerbu.

Versul zis „decadent“

de ALEXANDRU MACEDONSKI

Un eminent critic francez, cu totul cunosător al formei literare a versului numit decadent, m'a pus în corent pe mine însu-mi, și spre marea mea surprindere — prin foarte însemnata revistă pariziană „Le Mercure De France” din anul 1911, că cel care a introdus înainte de toți această nouă formă în literatura europeană, nu era Gustave Kahn, ci un poet român cu numele de Alexandru Macedonski. — într-o poezie a lui — Hinov — (1878-79).

Acest Alexandru Macedonski a scris în adevăr o poezie cu titlul de mai sus, și la data citată.

El era pe atunci a tot puernic șef al desființatului județ Silistra-Nouă (Dobrogea), județ a cărui capitală era Cernavoda.

Trebuie să mărturisesc însă, că poetul acelor versuri, nu s'a gândit de loc — scriindu-le — să facă decadentism. El avea o cultură prea clasică pentru ca să fie putincios s'o lase de o parte, dintr-o dată, și deci, din chiar senin.

Răpit de entuziasmul ruinelor romane din localitatea de pe valul lui Traian, cunoscute de băștinășii de acolo sub numele de Hinov, ori de Hinoc — sau și sub amândouă — acest entuziasm l'a îmbătat — ca să mă exprim astfel — și l'a dus la ditirambii poeziei eline, și deci, tot la clasicism, la felul în care își spun neau poezii grece simțirile și eugeterile mai ales atunci când zeul Bacchus vorbea într'insii.

Rău numit decadent, acest vers nu se schimba însă în proză. Trecea cu dibăcie de la versul cel lung la cel scurt, dar rar vorbea măsură, și rămânea în totdeauna vers, Iată câteva exemple din poezia Hinov:

„Sfărmături de urne, oriunde,
lespezi de mormoză mari,
pietre funerari,
sub care zac atîți legionari, —
iată Hinovu! — în el s'ascunde
potopul de secolii trecuți.

„Călcind această țărăină mută,
vād ce nu vedeți voi:
Umbrele acelor eroi,
Ai căror armași suntem noi,
și stînd în valea tăcută,
de ritm și de cadență,
și de orice reguli tîni rid.,
Ritmul meu e scormotul
Cel-l fac cu zădăre lor.

Iată-i de ojal li-e celal

lat era romanul în spete,
ondulat avea părul,
paternic brațul”.

Nu începe îndoielă că o asemenea formă își are farmecul și poate să se investească chiar cu irumuseși extraordinare, mai ales când e chemat să redea turburări și mișcări reperi ale simțirii sau ale minții.

Dar de aci, la decadentism, e o prăpastie. Versul ditirambic — ce este, precum s'a spus vers clasic, ar putea la moderni, să atingă o culme neînchipuită — să ajungă — ridicându-se la rangul de vers symfonic forma tuturor formelor. El ar urma, în acest caz, scurtându-se și lungindu-se, mlădiindu-se neîntrerupt toate subtilitățile simțirii și ale eugeterii, ar face corp cu ele. Dar poetul lui nu s'a născut încă.

— Ce s'a întâmplat, cu toate acestea ?

Auzul și mintea, oboșite de armonia prea regulată și monotună a versificării din literaturile europene de până la 1880, au fost țărâte intuitiv, spre orchestrări noi, și Verlaine, Gustave Kahn și alții, au luat naștere.

De altfel, precursorul tuturor mănușitorilor de sunete, a fost un genial compozitor muzical, al cărui nume, chiar dacă nu l'am inscrie aci, ar fi știut de toți că este al lui Ricard Wagner.

S'au încercat mulți — câțiva împinși de oboseala vechei armonii a muzicii versului — să caute, după 1880, cărări noi, și mulți au crezut adesea că le-au aflat, fiindcă întrebuinta asonanța în locul rimei, și lăsan eurytmia la o parte. Dar dintre toți, singur Verlaine și Verhaeren, au fost călăuziți și de intuițiune și de efecte voite, ce rezultau de la o cunoștință adâncă a legilor sunetelor. Foarte puțini, prin urmare, au lucrat în această direcțiune, cu gust și conștient, și această împrejurare a și dus la ivirea versului cu adevărat decadent.

De fapt, acest vers necerând nici o muncă — nefiind nici vers nici proză — sau fiind și vers prost și proză proastă, a deschis de odată templul imbecilității și agramașilor.

Când, înainte, se scriau versuri prouste autorii lor erau luați în batjocură — se numeau — la noi — „de cărbu” sau „Prodnăescu”, și ei scriau în lobatul de răs al tuturor:

Cuconale pe pod trece,
Pe de desupt apă rece.

Astăzi, cei care scriu la fel, sunt considerați și își publică producțiunile în reviste cu pretențiuni literare. Ei se dau drept factori ai poeziei noi. Realitatea este însă că dacă scriu astfel e că nu pot să scrie de cât așa. Versificarea și prozodia avându-și legile și dănsii neputând să și le însușească, găsesc mai comod să scrie tot ce le vine în cap și să pună acest tot pe hârtie așa cum li se înfățișează.

Habar n'au acești nefericiți nici de bun simț, nici de artă, nici de frumos. Ce urăsc e numai să facă a se vorbi cu orice preț de dănsii, și ori cum s'ar vorbi.

Așa s'a întâmplat și în Franța, dar acolo, împrejurarea își avea explicațiunea și în faptul că literatura franceză era învățată de belgiani, de elvețiani, de alzacieni-lorezi, de braziliani, și de felurite neamuri, pentru cari, exprimarea limpede și după anumite reguli, pornite din genul limbii franceze, era literă moartă.

La noi, ce se produce de citva timp, nu se poate justifica nici cel puțin prin ceva asemănat. Frații noștri ardeleni își dau s'înțe, și isbutesc, în general, să se măntuiască în marginile regulilor și syntacticei noastre, și tot așa fac pînă și israeliții — de care se rîde odinioară — și care sunt, astăzi, de multe ori, buni români, și, cîteodată, nu numai scriitori buni, dar și foarte buni.

Cine maltratează prozodia și versificarea noastră, sunt tocmai ai noștri.

Am arătat, la începutul acestui studiu, ce trebuie a se înțelege prin versul zis decadent.

Acest vers își are originea în cel mai strălucit clasicism — el este ditirambul grecesc — dar nu se cuvine să-l mînușescă de cit cei care știu să-l respecte, să schimbe diversitatea și mlădierea lui în frumuseși înalte artistice — și numai cei pentru cari legile armoniei nu au taine, îl pot întrebuinta și stăpîni.

ANTIĆ

Intr'un tramvaiu un grec și un ovrei discută lăudindu-și fiecare artichitatea.

Grecul zice:

— La noi, în Grecia, s'a găsit în pămînt sirme de alamă, ceea ce însemnează că noi am avut telegrafia cu fir încă acum cîteva mii de ani.

Ovreiul zice:

— Și la noi, în Palestina s'a făcut săpături, dar nu sa găsit nici o sărmă. Asta însemnează că noi am avut încă de pe atunci telegrafia fără fir.

SUFER

Sufer, nu știu ce m'apasă!
Sufer, nu știu ce m'apasă!
Alteori mă 'rtelegeam,
Astăzi nu mi-e gîndu'acasă!

Cum oji vrea să îmi surprind
Boala mea, ce e și nu e.
Cîto-odată, tresărind,
Stau în loc, ca o statuă

Sînt că în acel mînat,
Inima mi-e loc și gîtaș,
Să-lota-mi neprișorul,
Cînd e mort, cînd plin de viață!

Cîndorlic-mi trec în stol
Prînă'o sumbră judecată,
Ochi-mi, rîlăcînd în gol,
Urmăresc un chip de fată...

Prezîndemî o cămăso,
Și în tot fi vîlă fîntă,
Ochii ei îmi stăpănesc
Și simțirea și voința.

Am văzut-o, nu știu cînd,
Intr'un vis, sau plăcămire,
Și de-atunci o port în gînd
Și în suflet și 'n privire.

Inimă, de ce tresalți
Și te simți înfiorată?
Suflete, de ce te 'nnalți
Unde n'ai s'ajungi vreodată?

Nu știu de atunci ce am,
Nici nu știu ce mă apasă,
Alteori mă'nțelegeam,
Astăzi nu mi-e gîndu'acasă!

Stelian Vasilescu

Otrava

Era pe la 2 după prânz. Pleoa,
De la zece de dimineață mă închisese
sem în laboratorul meu, trebuind să
fac niște analize. Și stătusem astfel
patru ceasuri, lucrînd, agitînd câte-o
eprubetă în bătaia flăcării, sau încercînd
cu băgare de seamă vre-unul
din reactivii ce se găseau pe masă.
De odată, niște bătăi furioase în ușe,
îmi atraseră atenția. La început mă
speriai, căci nu știam ce însemnau
bătăile acelea neobișnuite în ușe;
dar se repetară și mai tare. Pusei e-
prubeta pe un stativ și deschisei
ușa. Ca o bombă intră înăuntru a-
micul meu, Gogu, se învîrti de două
ori prin lața dulapului cu uși de sticlă
privind cercetător mulțimea de
fiole și sticlețe ce se aflau înșirate
pe rafturile dulapului. Mă apropiai
de el.

— Salutare, Gogule! Ce vînt te aduce?

— Ce vînt, d-le, furtună în toată
regula. Viu să-ți cer un serviciu. Imi
promiți că n'ai să mă refuzi?

— Să vedem.

— Imi trebuie neapărat, chiar acum,
niște sublimat.

— Ce să faci cu el?

— Imi trebuie pentru niște clișee.
Vezi te rog.

Căutai. Nu mai aveam. Găsi sticlă
goală. I-o arătai.

— Ei, ce? imi zise, tu ești chiui-t,
prepară-mi.

— Bine!

Și mă apropiai de dulapul cu uși
de sticlă, seosei ce-mi trebuia, tur-
nai lichidele într'o eprubetă și înce-
pu să încălzesc.

— Și pentru ce zici că-ți trebuie
sublimatul? îl întrebai.

— Ți-am spus pentru niște clișee.

— Si pentru asta vii tu până aci,
pe vremea asta?

Mă privi mirat.

— Și apoi, continuai, pentru clișee
țrași da eu altceva, căci drept să-ți
spun, mi-e friică să-ți dau sublimat.

— Nu vreau decât sublimat, răs-
pușe el.

Imi păru ciudat. Recursei la un marafet.

— Dar n'o să ți-l pot prepara acum. O să ți-l dau mâine, căci n'am tot ce-mi trebuie azi.

— Ce-ți trebuie și cât, mă duc eu să-ți cumpăr. Imi trebuie neapărat azi. Te rog.

Mă uitai la el. Era foarte sursețat. Bătăile furioase în ușa intrarea ca o bombă, privirile ciudate ce le aruncase asupra fiocilor din rafturi, căria lui recentă cu fratele său mai mare, teama examenului care se apropia, toate acestea se ciocneau în capul meu. Și apoi graba asta! Pusei eprubeta la o parte și mă apropiai de el.

— Ascultă-mă, Gogule, ce vrei să faci? Vrei să mori?

— Încercă să neg, dar văzu că nu merge, și-mi zise:

— Uite ce e. Victoria mă înșală. I-am promis că mă omor dacă aflu așa ceva. Ei, am aflat. Voi muri.

— Il priveam cu milă și cu admirație. Ce erou! Gândeam. Apoi:

— „Și zi, vrei să mori, ai? Și vrei să-ți dau otravă?”

— De sigur. Te cunosc destul. Știu că n'ai să mă refuzi.

Luai eprubeta după stativ și o înălțai mai departe. Gogu mă urmărea cu atenție. Acum lichidul se turbură.

— Iată, zisei eu, se face.

— Ia spune: cât e aci, omoară un om?

— Nu unul, zece.

— Dar jumătate?

— Cinci.

Tăcu. Iar se uită. Apoi:

— E tare? Arde?

— De sigur, arde al dracului. Și o jumătate gram te omoară.

— Dar mai puțin?

— Păi ce, nu vrei să mori? Întrebai cu zâmbind.

— La drept vorbind, nu! Ași vrea numai s'o fac să...

Imi veni să râd. Ivirea căterva grunji de otravă, schimbare în fricos pe cronul de adineori. Zisei:

— Atunci lasă, ți-i voi da eu o doză potrivită. O să te ardă puțin, dar n'o să-ți facă nimic. Gata. Să se limpezească numai.

Ia șezi colca; eu mai am ceva de lucru.

Luai un borean din dulap, turnai într'altă eprubetă puțin din conținutul ei — o sare albă — o trecui, două ori prin foc, o pusei într'o cutiuță și i-o dădui. O luă cu frică și mă întrebă din ochi. Răspunsei:

— N'ai grije. La revedere.

In drum, se gândia. Trebuia să-i arate că se ține de cuvânt, trebuia să simuleze o sinucidere. Și ce o dacă era scolar? Ce avea să riște? De viață, îl asigurase. Il va lua Salvarea, va scrie la gazetă, va afla și ea, infidelă... Da, trebuia dar unde să... moară? Se gândi puțin și o luă grăbit spre locuința ei. De undeva, un orologiu suna 4. Ajunse. Bătu la ușă. Ea veni de-i deschise. Era frumoasă, cu ochii și părul negru, cu obraji ca bujorul, talia sveltă. Mișcări grațioase.

— O, tu ești, Gogule? Intră?

— Și a intrat. În odaia cea mare, mama ei le eși înainte. Erau rude.

— A, Gogu! Ce mai faci, Gogule? De mult n'ai mai dat pe la noi.

— Și, după ce stătură de vorbă, bătrâna plecă să prepare tradiționala cafea. Rămaseră singuri.

— De ce n'ai venit azi dimineață?

— Vai, Gogule, a trebuit... m'am dus.

— Unde, necredincioasă-o? Unde? Să te întâlnești cu acela pentru care mă disprețuești?

— Gogule cum poți vorbi așa?

— Nu te mai prefac! Știu tot. De acum puțin imi pasă, voi muri.

— Și scoase în grabă cutiuța, al cărei conținut îl dădu pe gât. Ingrozită, ea se repezi la el, dar o respinse:

— Tăcă-mă, tăcă-mă să mor.

Indată simți arsuri în pipet și stomac. Incepu să se strâmbe. Ea rămăsese impietrită. Arsurile creșteau. Un gând îi trecu prin minte. Dacă eu mă înșelasem? Dacă doza era prea mare? Se entremură, apoi simți o molezeală și căzu jos. Arsurile se întoarse, gândul de asemenea. Nebun de groază și arsură, se svârcolea pe jos. Ea, îngrozită, îl cuprinse în brațe și începu să-l sărute.

— De ce, de ce ai făcut așa? se vălta ea. De ce să mori?

— Ia... s... mă... să mor... căci... nu... mă... mă... in... bești.

Vorbea greu și gălău.

Arsura creștea mereu. O simțea în tot corpul, dar mai ales în stomac simțea o durere vie, ca niște crampe, și mintea înfrigurată îl făcea să întrevadă chinurile soldaților în luptă cu moartea prin glonț sabie, gaze asfixiante. I se păru că era pe front și era atacat cu gaze înăbușitoare. I se păru că fuge și, fără să știe cum, instinctul de conservare... hainelor, îl făcu să se scoale de jos și s'o ia la sănătoasa într'o iuțeață nebună. Ea privia nimită.

Ceasul bătea 7. Eram tot în laborator. Aceeași bătaie furioasă. Deschid. Ca fulgerul, Gogu se repezi înăuntru, roșu de mânie.

— Ce mi-ai dat? mă întrebă răstit.

— Purgativ pentru cai, răspunsei liniștit, pe când el cădea zdrobit pe un scaun.

L. I. Bieg

MIRAJUL DRAGOSTEI

*Ne-am întâlnit, adusi de vânturi,
Pe-acelaș drum prăpăstios...
M'ai întreb de merg înainte
Și ți-am răspuns c'un da sfios.*

*Și-am mers alături mână-n mână
Pe-acelaș drum... dar din senin
Mirajul dragostei schimbare
Toți spinii drumului în crini*

*Și n'am simțit nici oboseala
Nici truda drumului amar
Încet-încet, mereu urcaram
Tăcuți al tristei vieți calvar.*

*Și-am mers nainte ani de zile
Sub vraja-aceleiași miraj.
Înnoi duceam prin noi speranță
Și'n ea purtam al vieții gaj.*

M. G. Samarinsanu

Portrete literare

ION I. PAVELESCU¹⁾

de I. FOTI

D. Pavelescu vine cu un buchet de sonete în rind cu reînflorirea Primăverii. Să-ți încerci cariera literară cu unul din genurile cele mai grele de reușit, este o îndrăzneală din cele mai orgolioase; și d. Pavelescu nu numai că intră în domeniul scuzatului, dar îl și cucerește, căci „la valeur n'attend pas le nombre des années”.

Cu câtă măreție își deschide postul drumul în noul său gen, vedeți-l:

„Prinzind din zbor simțirea unei clipe
Grăbitul timp opritu-l'am din mers,
Pe când vislea din largile-i aripe...”

„Și'necunat cu verde mirt și laur,
Pe vecinicia prinză într'un vers,
Trufas am pus sigiliul meu de aur”.

Sonetul n'a fost cunoscut de clasicii; la ei nu exista rima și prozodia noastră de astăzi: la antici se căuta cantitatea silabelor, combinațiunile stihurilor în ritmuri deosebite, cum ar fi la noi un recitativ muzical; la noi joacă rol d'impotrivă accentul, ritmul și mai ales, rima. În special limba franceză toată sonoritatea și importanța poeziei rămâne în rimă. La noi cu est versurile sunt mai independente, mai pregnante, mai expresive, cu atât poezia e mai artistică; la greci versurile n'au legătura strinsă, cari o au la noi și nici autonomia stilului nostru. Într'un cuvânt la greco-romani predomină ritmul general, combinația strofelor și a întregului; la noi amănuntul e mai căutat, ne-am oprit mai mult asupra detaliilor de est asupra concepției generale.

Cauza se datorește faptului că limbile noastre analitice — în afară de cea germană, au pierdut și expresiunile sintactice, pline de poezie prin ele înșele ale elasticității greco-romane, înlocuind armonia internă prin estetica exterioară a cuvintelor; muzicalitatea ritmului spontan al silabelor lungi și scurte a fost înlocuit cu accentele silabelor și cu rima.

Sonetul este o formă nouă a oamenilor din evul mediu. Se pare că scurtimea lui (două catrene, urmate de două terține) bogăția rimelor a-

1) Ion I. Pavelescu: Sigiliul de aur (sonete).

naloage (patru cu patru și de trei ori cîte două), și mai ales găsirea unui final, unei poente, într'o bucată succintă, a hotărât de succesul și de vilva lui.

Acela care l'a cultivat cu mai mare talent a fost Petrarca, ca unul din întemeietorii poeziei italiene. Fărîna în fiecare zi din blocul dragostei lui uriașe, a focului sacru de ideal ce-l mistuia, crîmpee de viață, de iubire, care ne apar ca niște statui elegante și viabile ale unui vulcan în erupțiune.

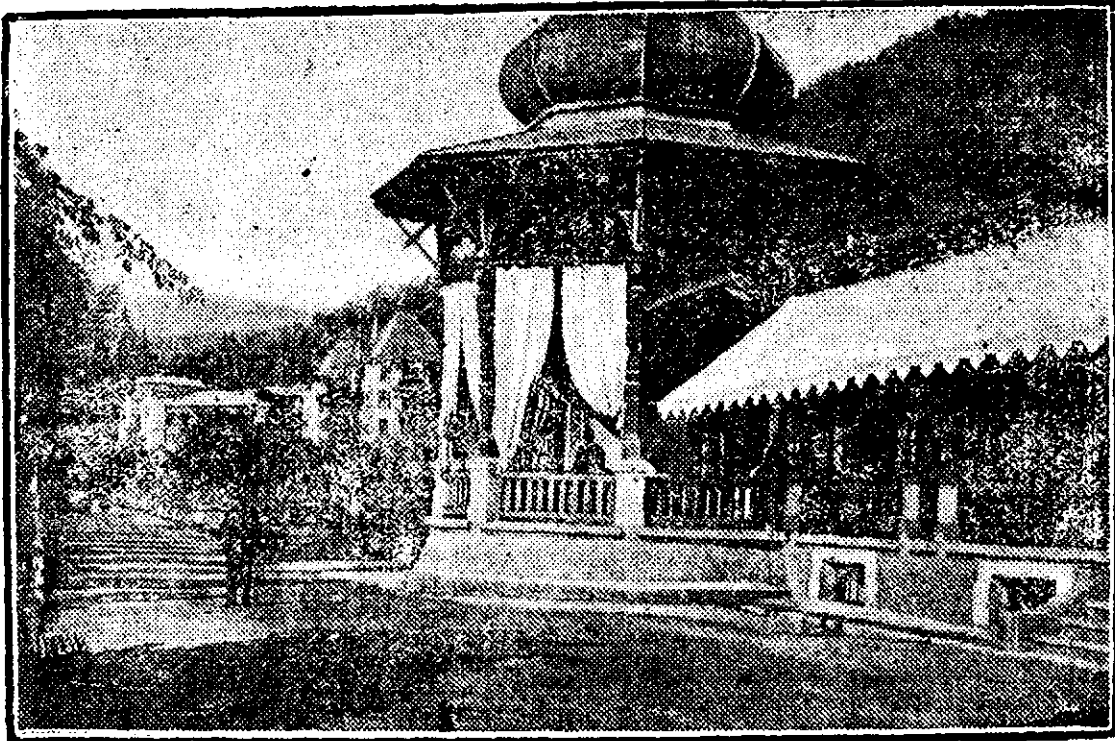
Delicateța sentimentelor, adorarea naturii care se confundă cu iubirea Laurei, într'un panteism mistic, de un farmec pătrunzător.

Forma sonetului e cea mai adecvată imenselor dureri intime, arzătoarelor gânduri ale individului în fața morții și în fața vieții. Catrenele se revarsă ca un fluviu mactos simțirile indignite, iar terținele stîrnesc reflecțiunea spiritului, sfîrșind printr'o stare sufletească generală și eternă.

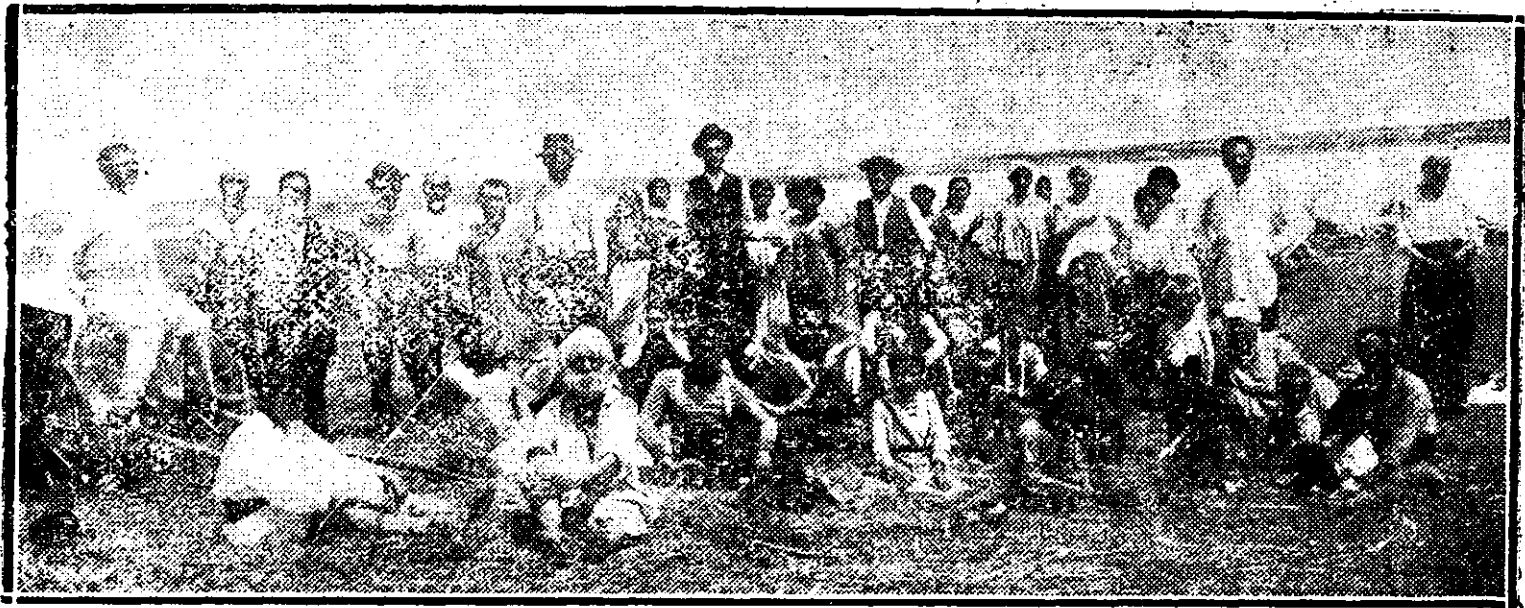
Un alt poet modern francez a vroit să dea tablouri vii — un fel de legendă a secolilor — prin colorarea locală, prin imensitatea și diversitatea coloritului epic, în „strofele” sale; acestea sunt sonetele lui Hérédia. Dar și aici găsim o fază reînnoită a vechii forme sonetiste.

Poetul nostru, în actuala perioadă, mai puțin concentrat în perspectivele naturii și în concepția lui asupra lumii, ne redă stări sufletești, prin evocarea unor situații pitorești, a unor eurențe intime; a unor preocupări de artă în luptă cu viața.

D. Pavelescu e o natură concentrată, în afară de el, de microcosmul lui sufletească, de durerile inimii sale, nu vede de cît rar și, în trecut, la ceea ce se oprește și alții. Toate sonetele lui decurg dintr'un leit-motiv sufletească intim. Poetul e în luptă cu iubirea, cuprins în mreaja de farmec a dragostei lor; o trăgește, o retrăgește în toți eroii din volum, în toate situațiile complexe ale vieții, astfel cum s'ar găsi el cu iubita lui sau cu iubirea lui. De aci sinceritatea tulburătoare a unei prisos de viață acumulat cari nu-și putea găsi expresia de cît în sonet — de aci pitorescul imaginilor, prin puternica viziunea

Slănic-Moldova. — Cazinul

TECHIR-GHIOL. — Bolnavii lipsiți de mijloace făcând băile de nămol.

alipelor, când se simte la elaltă ca
ființa iubită.

In străduința lui spre ideal îi in-
trezărește ochii, fulgerind:

„Pe cind ciopleam din dalta mea
[divină,
Țigean scintei prin haosul himeric,
Și-apoi cădeau în ploaie de lumină..

„Cind doi luceferi — ochii dragel
[mele —
S'aprinseră în blocul de întuneric..
De-atunci, eu sunt un ciopliitor de
[stiele”.

In atmosfera intimă, caldă și du-
loasă a sufletului său diafan poetul
recheamă trecutul, strămoșii, o lacri-
mă îi prelinge geana amintirii ma-
mei și în mijlocul tăcerii de cavou a
odăii sale îl vizitează un spirit, me-
lancolia, spleenul incurabil al unui
suflet izolat, în lupta cu propriile
sale gânduri și fantezmagorii.

D. Pavelescu ne arată un interior
intim, un suflet, vibrând în tumultul
general a vieții.

Din dragostea lui vrea să ne amin-
tească de cei scumpi inimii lui, să
retrădească viața aventuriosă a un
Don Juan, să simtă emoțiile tătaru-
lui, sorbind iubirea din gura ca po-
tiral de trandafiri al unei ghiaivre și
să ne dezvăluiească emoțiile tainice în
contact cu florii primăverii.

Authorul nu părăsește preocupările
eului său, suferințele sufletului său,
înduioșările lui, bucuriile lui, dorin-
țele lui. N'a rupt cu rădăcinile sen-
timentalității care-l leagă de pământ
să se avînte în descoperirea tainelor
naturii; în drumul spre stele să bată
la porțile misterioase ale necunoscu-
tului din noi și din afară..

Prin câteva accente izolate ne dove-
dește că merge spre căile largi ale
epopeei sonetiste, cînd cuprinzînd i-
mensitatea firii, ne va evoca trecutul
sau ne va înfățișa năluca plastică a
viitorului din inimile noastre.

Nu mai atunci se va ridica la
treapta de înălțare sufletescă și de
viguros colorit al poezilor despre cari
am vorbit la începutul acestui studiu.

Intregul volum al d-lui Pavelescu
conține treizeci și două de bucăți.
Toate sunt interesante și vibrînde de
emoție.

Opt din ele (Agonie, Idilă, Tătarul,
Vizita unui spirit, Primăveră, Gelo-
zie, Don Juan și Epilog) le găsim
admirabile prin puritatea desenului,
prin precizia liniei imaginilor și, mai
ales, prin certitudinea formei; astfel
că ele pot sta în orice Antologie cu
eino.

Sigiliile de aur asigură d-lui Pave-
lescu un loc prețios în literatura
noastră, alături de poezii noastre de
sămă.

COCOTA

de GUY DE MAUPASSANT

Când să es din curtea ospiciului,
zărese în colțul curții un om înalt,
slab, cari necontentit chema un câine
închipt. Striga cu voce dulce, cal-
dă: „Cocota, vino încoa, vino încoa
frumoasa mea Cocotă”, bățându-se
peste pulpă, cum faci când chemi
animalele. Intreb doctorul:

— „Ce-i cu Asta ?
— Oh, nimic interesant. Un vizi-
tu, numit François, înnebunit fiind-
că și-a înecat etinele.

Insistai: Spune-mi viața lui. Lu-
erurile cele mai simple, adesea îți
mișcă inima mai mult de cît crezi.

— Iată viața acestui om care a
făcut pe camaradul său, un grăjdar,
să-l treacă nădușelile.

Intr'o mahala a Parisului trăia o
familie de burghezi bogăți. Locuiau
intr'o vilă în mijlocul unui parc, pe
malul Senei. Vizitii aveau pe Fran-
çois, un țaran, slab de tînger, cu i-
nimă bună, simplă.

Intr'o seară când se ducea spre
vilă, un câine se luă după el. N'a
lăsat în seamă, dar săcăiala anima-
lului de-ai călca pe urmă. P'a făcut
să se întoarcă. Se uită să vadă dacă
il cunoaște. Nu-l mai văzuse.

Era o cățea de-o slăbiciune rară,
căreia îi atârnavu zilele. Pășea în
urma lui, c'un aer umilit și înfome-
tat, cu coada între picioare, urechile
pleoștite, și oprindu-se când el se
oprea; plecând când el pornea.

Goni scheletul acestui animal strî-
gând:

„Pleacă.. Te lovesc! Hoo, Huoo..
Ea se depărta cățiva pași, și se oprea
în urma lui, așteptându-l; apoi, când
vizitiul plecă, pleca și ea.

Aruncă cu pietre după ea. Că-
țeaua fugea cățiva pași tărându-și
fațele moi, dar se întorcea îndată
ce omul îi întorcea spatele.

François prinzând milă, o chemă.
Ea se apropie de el timid, cu șira
spinărei curbată, și părul făcut mă-
cincă. Omul mîngăie coastele eșite,
și, cu totul mișcat de mizeria ani-
malului, zise: „Hai, vino”. Îndată
ea, deta din coadă, simțindu-se că-
pătuită, adoptată, și în loc să stea
la picioarele noului stăpîn, ea înce-
pu să sară înaintea lui.

A așezat-o în pacle din grajd; a-
poi se duse la bucătărie, să-i caute
păine. Cățeaua, după ce se sătură, se
culecă, făcută covrig.

A dona zi, stăpînii, înștiințați de
vizitiu, îi dederă voie să oprească a-
nimalul. Era un animal blînd, cre-
dincios, inteligent și bun.

— Dar, îndată i-au găsit un defect

ingrozitor. Era înflăcărată de drage-
ste, în tot timpul anului.

In scurt timp, a și făcut canoe-
tința tuturor căinilor din împreju-
rimi, cari au și început să-i dea tăr-
coale ziua și noaptea. Și le-mpărțea
din dragostea ei, cu dărnicia unei fe-
mei de stradă, fiind aceeași cu toții,
tărînd după ea, o droaie de căini al-
cătuită, din modelele cele mai diferite
ale rasei lătrătoarelor, unui miei cît
un pumn, alții mari cît un măgar.
Îi plimba pe străzi în curse ne-
sfârșite, și când ea se oprea ca să
se odihnească pe iarba ei făceau
cerc în juru-i, și-o contemplant cu
limba scoasă.

Toți o considerau ca un fenomen,
căci nu se mai văzuse așa ceva. Ve-
terinarul nu știa ce să spună.

Când seara se întorcea în grajd,
droaia de căini făceau sfatul moșiei.
Ei se strecurau prin toate spărturile
gardurilor cari mărgineau parcul,
devastau potecile, smulgeau florile,
și săpan gropi cu labele prin răzoa-
re, desperând pe grădinar.

Ei urlau toată noaptea în jurul ca-
sei unde locuia amica lor, fără ca
nimic să-i poată sili să fugă. Intr'o
zi au intrat chiar în casă. O curată
invație, plagă, dezastru. Stăpînii
găseau în orice clipă pe acți, chiar
în odăi, smocuri de păr smulse din
cozile căinilor de vîntoare, dulăilor,
javrilor cu părul încălciat, vago-
nizilor fără căpătați, și a terra ne-
vilor enormi de cari fugeau copiii.

S'au văzut pe acolo căini necunos-
cuți veniți cine știe de unde, trăind
cu mai știu eu ce, și cari dispăreau
în urmă.

François, cu toate astea, își adora
cățeaua. O numise „Cocota”, fără
rîutate deși murira acest nume, și
vepeta fără încetare: „E ca un om.
Numai că nu vorbește”.

Îi făcuse o zgardă din curca roșie
pe care gravase pe o placă de aramă
cuvintele acestea: „Dra Cocota, a vi-
zitiului François”.

Crescuse. Aci era slabă, aci gra-
să, cu pîntecele umflat sub care
hălăbăneau fațele lungi și umflate.
Se 'ngrășease de odată, și acum mer-
gea cu greutate, cu labele depărtate
ca la oamenii grozavi de grași, cu
gura deschisă ca să gâfăie, prăpădită
de căte trebuia să fugă.

Era de o fecunditate fenomenală,
dând de patru ori pe an o părăie de
mici animale, aparținînd la tot felul
de varietăți ai rasei canine, François
după ce oprea unul, ca s'o sugă, a-
duna pe ceilalți în șorțul său de vi-
zitiu, și fără milă îi arunca în rău.

Dar bucătăreasa începu, tot ca și
grădinarul să se plîngă. Ea găsea
căini, sub cuptor, în bufet, în co-
șar, căini ce furau tot ce găseau în
cale.

Stăpînul supărat, ordonă lui Fran-
çois să se debarase de Cocota. De-

ZADARNIC CAȚI

*Zadarnic cați să-mi schimbi iar drumul.
Nu te mai mint căci e păcat. —
Din tot ce-a fost, un gând, doar unul
Mi-a mai rămas — și 'n el port scrumul
Unui trecut înmormîntat.*

*Sunt azi păgânul ce nu crede
Că eri o clipă te-a iubit.
Ce-mi pasă dac'un dor se pierde...
Iubirea-mi s'a sfârșit... Se vede
Că s'a 'mptinit ce-a fost sortit...*

*De-aceea nu mai bate drumul
Pe unde pașii ne-au purtat...
Din tot ce-a fost, un gând, doar unul,
Mi-a mai rămas — și 'n el port scrumul
Unui trecut înmormîntat.*

V. Vlădescu-Albești

colat, el cântă s'o dea vremea. Ni-
meni n'o vrea.

Își puse în gând s'o facă pierdută
și o încredință unui birjar, cari re-
buia s'o lase în ecualită parte a
Parisului, aproape de Joinville-le
Pont.

Până seara Cocota a și venit!

Dece unii controlor de trea 5 lei,
care se ducea la Havre ca s'o lase
acolo. După 3 zile, se rentoarse ia-
răși la grajdul grozav de ostentivă,
slabă, jupuită. Iară putere.

Stăpânul, mișcat, nu mai o gozi.

— Dar căinii veneau mai nume-
roși, și mai înfățați, ca niciodată.
Și cum într'o seară, se dădea o ma-
să mare o găină gătită gata fu fu-
rată d'un dog, în laja bucătăresci
cari nu îndrăznea să i-o ea.

Stăpânul de data asta, se infurie
și chemând pe François, îi zise su-
părat: „Dacă nuți îneci cățeaua”...
pană mâine dimineață, te dau afară,
nuzi! François prăpădit, intră în o-
daia lui ca să-și ascundă supărarea,
panându-și în gând să ptece. Apoi se
gândi că n'altă parte nu se putea
găsi loc, decât ra loa, cățeaua cu el-
Vedea că-i într'o casă bună, bine
plătit, hrănit; își zise că în adevar
o cățea nu valorează atât, că, întâi
sânt interesele lui, și apoi se hotărâ
să scape de Cocota până în zine.

Cu toate astea dormi rău. În zori
se trezi, enervat, și se duse să caute
cățeaua. Ea se ridică înec, se scu-
tură, fără piețoarele și eși în întâm-
pinarea lui.

Curajul îi lipsi, îi începu s'o măn-
ghe cu blândete, pipăindu-i urechile i
lengi, o sărută pe bot, dându-i toate
amirile blânde pe cari le știa.

Ceasul vecin suna ora 6. Nu mai
ezită. Deschise poarta „Vino zise el,
cățeaua mișcă coada, înțelegând că
pleacă.

Au ajuns la mal. El cântă un loc
unde apa părea mai adâncă. Legă
o sfoară de sgară, prinse de ea o
piatră mare, și legă.

Luă pe Cocota în brațe, și-o să-
rută cu patimă, cum ai sărută pe
cineva de care te desparți. O ținea
lipită de piept, o legăna, chemându-o
„frumosa mea Cocotă, mica mea Co-
cotă” iar ea lătra de bucurie.

De 10 ori a vroit s'o arunce, dar
n'a avut curaj.

Decis o aruncă cu toată forța. Ea
încercă să inate, cum făcea când se
scălăda, dar capul țărât de piatră, se
scufunda înec, înec și ea arunca
priviri desnădăjduite, omenești. Chi-
nuindu-se ea nu om care se țuca.

În timp ce se scufunda, cu piețoarele
în vânt, venea țărâtă de curent.

François fanotând roivirește, con-
tinua cu spiritele:

— Drace. Nu prea e proaspătă. Co-
căști! moșlică. Nu prea e slabă.
Se lăturece, țărându-se departe de
amiralul prezid.

Se opri și privi cu atenție și s'a-
propie din nou ca s'o prindă. Cercetă
sgarda, întinse brațul, o prinse de
gât, învărti stărvul, îi frase aproape,
și cătă ne placa toată de cupru
decolorat: „Cocota a vizitului Fran-
cois”.

Și meară cățeaua își găsisse stă-
pânul la 60 de leche depărtare de
casa lor.

Seoase un strigăt îngrozitor, și in-
cepu să înleote la mal din toate pu-
terile, urând, și cum atinse pământul,
gol dispăru în sat.

Era nebun.

Traducere de
Angelo Stătescu

MARINARUL

Lui Jean Bart

*E mic și nu-și dă seama
Că-i jocat întâmplării;
El crede teagăn valul
Și lupte spuma mării.
L'adoarme mușind marea
Cu furia-i nebună
Și-i pare cântul mamii
Urlatul de furtună.
Trecând copilăria-i,
El n'a știut ce-i jocul;
Tovarăși i-au fost vântul,
Abisul, nenorocul.
Iar mai târziu, când calea,
Hospânte face vieții,
Trimis'a de pe valuri,
Adio tinereții...
Venind din largul mării,
El mai vedeam arare...
Ara pe fata-i valuri,
In ochii lui o mare.
Acum in somnu-i vesnic,
Figura lui cea bună,
Îmi pare valul mării,
Rămas după furtună.*

Iozel Cătuneanu

A apărut:
Getta
roman sentimental
de V. MESTUGEAN
Prețul 1,50 — Editura librăriei Steinberg

GARRANZA general mexican

Lecția de Istorie

(1872)

de ALPHONSE DAUDET

După dejunul care fusese foarte
ales și delicat, ea de obicei, mare-
șalul puțin obosit, își aprinse o țig-
ară și începu să se plimbe priu a-
lece parcului, la brațele aghiotan-
tului de serviciu. Era pe la ince-
putul lui Octombrie, în ajunul con-
siliului de războiu. Afară cerul era
senin și în aerul liniștit nu se au-
zeau decât zgomotul tobelor dinspre
Sétory și trenurile cari treceau prin
păduri cu fășăitul zburilor și al frun-
zișului. Mareșalul umbra înec fără
să spună un cuvânt, cu un aer pre-
ocupat. Deodată se opri și întorcân-
du-se spre aghiotantul de serviciu:

— Ași vrea, spuse el, să-mi ex-
plici ce e cu amiralul acela Byng
de care ziarele au vorbit cu privi-
re la afacerea mea... Imi închipui
că a fost un ofiter căruia îi plăceau
teatrele de varietăți și alte petre-
ceri de soiul acestora... nu e așa,
colonele?

Aghiotantul de serviciu, care din
întâmplare era un bărbat foarte
cult și care știa prea bine ceea ce
i se cerea, se simțea nespuse de stân-
jenit. Totuși crezu de cuviință să
dezamăgească pe șeful lui și îi ex-
plică în câteva cuvinte că amiralul
Byng era un marinar englez din
veacul al XVIII-lea, pe care o esca-
dră franceză, comandată de domnul
de la Galissonnière, avusese cinstea
să-l bată și să-l pună pe fugă, în
fața orașului Port Mahon, asediat
pe vremea aceea de Richelieu.

Mareșalul. — Ah, da! Richelieu...

Marele cardinal. Da, da, am auzit
vorbindu-se de el.

Aghiotantul (sfios). — Iartă-mă,
domnule mareșal. Dar nu e vorba
de cardinalul Richelieu.

Mareșalul (foarte surprins). —
Ah! da, a mai fost și alt Richelieu?
Nu știam... Dar urmează te
rog, colonele.

Aghiotantul (incercat). — Într'a-
devăr, domnule mareșal, povestea a-
sta este atât de lugubră, în cât
nu știu dacă trebuie.

Mareșalul. Spune, spune, te rog.

Aghiotantul (se înclină și urmea-
ză). — Excelența Voastră trebuie să
știe că englezii din timpurile cele
mai depărtate au avut amiralul pro-
pria național nespuse de dezvoltat.
De aceea lupta asta dela Port-Ma-
hon, a fost pentru ei o lovitură
crossavă; mai puțin ea pierdere ma-
terială. — Byng a bătut în retra-
gere înainte de slăsițul bătăliei. —
decât ca efect moral și influență
pierdută. Pentru a-și explica purta-
rea, amiralul pretindea că vântul
nu-l ajutase și că partida fiind ine-
gală îi părea dela început pierdută,
asa că preferase să se sstragă dela
luptă pentru a conserva flota An-
glică.

Mareșalul. — E întocmai ca și ca-
zul meu... Urmează, te rog, colonele.

Aghiotantul. — Byng fiind bine
văzut la curte din priceua serviciilor
lui însemnate, regele George se
mulțumi să-i retragă comanda. Dar
în toată Anglia, izbucni atunci un
strigăt de mânie și de revoltă. Nu-
mele acesta de Byng, atât de ono-
rat, atât de acamat odinioară, de-
veni un obiect de ură și de dispreț.
Poporul englez transforma în inju-
rătură numele lui și sentimentul
național este atât de puternic înră-
dăcinat în poporul acesta îndrăcit,
incât regele George a fost nevoit să
aducă pe amiralul Byng înaintea u-
nei consilii de războiu.

Mareșalul. — Iar ca mine!

Aghiotantul. — Procesul a fost
foarte lung și încercat. Politica și
toate curțile străine s'au amestecat
în procesul lui, Byng a scris memo-
rii peste memorii. A învocat mă-
turia ofițerilor lui; recuse chiar la
învingătorii lui, la domnul de la
Galissonnière, la Richelieu, a cărui
scrisoare figurează chiar spre cin-
stea amiralului, în procesul ce i-a
fost intentat.

Mareșalul. — Dar e întocmai ca
și cazul meu... Ah! dar nădăjduiesc
că l'au achilată!

Aghiotantul. — Nu, domnule ma-
reșal. Consiliul de războiu a voit să
dea un exemplu... Byng a fost con-
damnat în unanimitate.

Mareșalul. — La ce a fost con-
damnat? La degradare?

Aghiotantul (incercat). — Nu
domnule mareșal.

Mareșalul. — La exil?

Aghiotantul (din ce în ce mai
incercat). — Nu, domnule mareșal.

Mareșalul. — La ce atunci?

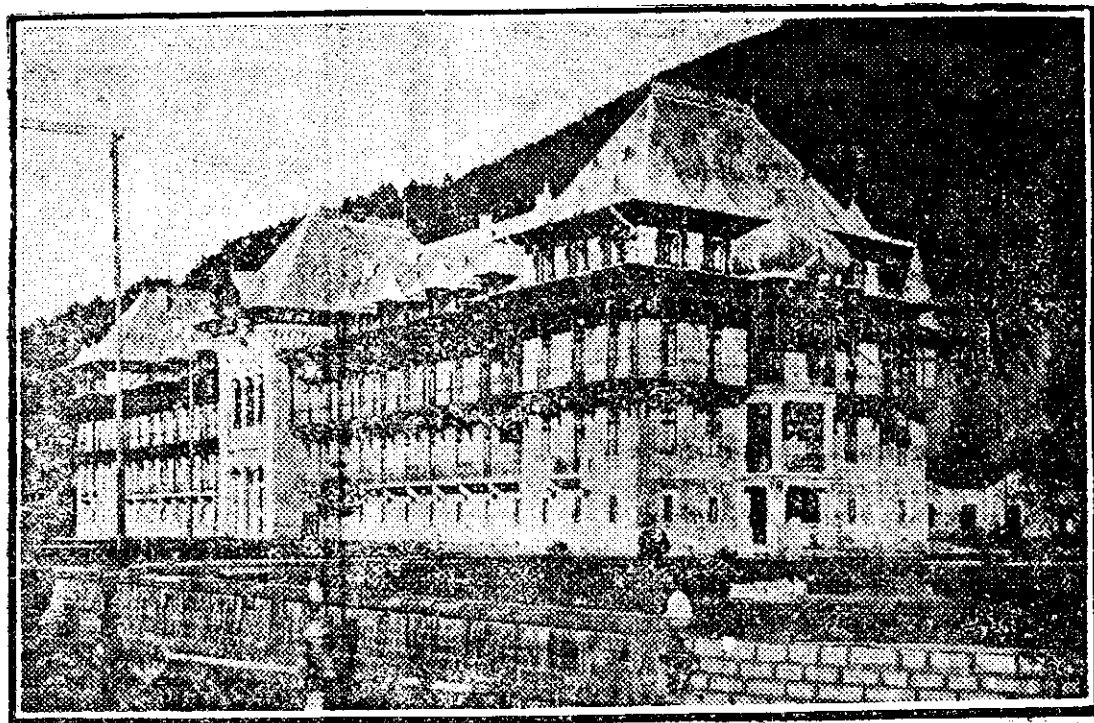
Aghiotantul. — Amiralul Byng a
fost impuscat în rala dela Ports-
mouth, pe bordul vaporului său.

Mareșalul (după o clipă de tăce-
re). — E îngrozitor! Au existat deci
probe despre trădarea lui?...

Aghiotantul. — Nici de cum. Con-
siliul de războiu recunoscu din po-
trivă, bravura personală și cinstea
intențiilor lui. Cu toate astea de-
cretul care îl osândea la moarte, nu
cuprindea decât unșterele cuvinte;
pentru că n'a răcut în luptă
tot ceea ce i-ar fi fost în putință să
facă.

Ah! făcu mareșalul rămânând
decătuă gândilor și urmă să se plim-
be de colo până colo în grădina, cu
un pas greoi, încet. Din când
în când, se oprea și ruga înec,
vorbind către el însuși, pentru că
n'a făcut în luptă ceea ce i-ar fi
fost în putință să facă.

Trad. de Const. A. I. Găta.

Sianic-Moldova. — Hotel Racovița

Pedro Mari

— Nuvetă spaniolă —

Călător sărac, Pedro Mari plecase de-acasă după moartea mamei sale cu gând de îmbezălire în America.

Prin munții înalți ai Spaniei, tânărul mergea vesel și plin de nădejde adinecă; ducea cu el toată aurora transfigurată a zilelor viitoare și cîntecelor nesfârșite — cântec de încredere și libertate — răsunau maiestros prin pădurile nesfârșite ale Pirineilor.

Auzise în ultimul timp că războiul cu Franța stă să izbucnească în curînd; și, fiindcă numai gândul acesta nu-i încetina mersul, zerea să ajungă în primul port.

De acolo calea-i era deschisă; America — sta veșnic ademenitoare — li suridea.

Într'un sat însă trei soldați îl opriră: „Deacum înainte, făcăule, ești soldatul majestății sale”.

Nici o împotrivire. Între săbii Pedro Mari porni spre cazarmă.

Soldat. Pedro Mari — munteanul plecat spre America — avea acum să lupte în contra republicii dușman.

Nădejdiile clădite s'au spulberat și în mijlocul baionetelor, Pedro Mari caută să se liniștească.

Războiul dintre Spania și Franța a pornit. Sute și mii de soldați trec spre frontarii, goarnole sună și piepturi voioase strigă prelung:

— „Trăiască Spania”!

Tropete de cai luți se aud noaptea prin oraș; vin ordine multe și comandanții sunt gata să plece.

Abia înziru își lămurște Pedro Mari zgomotul.

Din zori drumetului de ieri e pe cîmpul de instrucție.

Poruncile severe și neînțelese îl aruncă în mare nădăd.

Un comandant vorbește în dialect depărtat și Pedro Mari nu-i pricepe cuvîntul. Mișcările lui toate ies rău; cînd ceilalți se întorc la dreapta, Pedro Mari înapucea sau înge inapoi, cînd alții se aruncă în atac.

Compania lui Pedro Mari trebuia să privească ploaia gîntelor în față, septămina viitoare.

Francezii înaintau și tunurile lor repezi sfredeleau pămîntul; sate întregi fumegau în ruine.

Înainte plecării spre dușman, soase regimente din tinuturile în care Pedro Mari văzuse soarele și auzea câmpit de păsărele.

Regimentul lui Pedro Mari ieșise în întâmpinare; primise cogaudă să salute și, cînd cei sosiți trecură prin fața-i, Pedro Mari începu să plîngă.

Era în plînsul lui ceva dureros; pare că eu el plîngea toate colțurile naturii aceleia spaniole.

Un căpitan sever îi ordonă tăcere și cînd soldații strigau „Trăiască războiul” Pedro Mari se uită în pămînt și-i trimise gîndul spre cîmîntîrul acela pierdut în munți, unde se odihnea o femeie zdrobită de durere.

In sfîrșit, lupta îi primește.

Francezii erau mulți și bine înarmați. Fecurile lor cugeanu ne conțin; erau mai multe decît stelele și neiertătoare.

Regimentul lui Pedro Mari se prăbușește, drapelul spaniol cade și „Trăiască Regele!” îngheață pe buze.

Liniștea înmurmurează munții; cadavre calde presărate prin văi se lipesc la razele lunii nepăsătoare.

Dar Pedro Mari a scăpat!

Un prius în război nu înseamnă nimic.

Francezii l-au aruncat în temnițe și gîndul îi alcargă în toate părțile.

După zile lungi, Pedro Mari vede prin ferestra închisorii și-are nesfârșite de plîngi.

Sunt francezii, și totuși începe să bată.

Francezii... cît mai mulți. Trăiască Spania!

Pedro Mari înviază.

Francezii bat în retragere. Armatele lor zdrobite se întorc în fugă.

Pedro Mari vede și nu poate crede!

Un comandant vorbește în piață; tobele sună și soldații răniți se urcă în căruțe.

E stăpînirea din urmă.

Scara luminile se sting și liniștea plutește pe străzi.

In închisoare, Pedro Mari caută să înfrîngă pereții de scinduri. Umerii lui tineri trosușe sub povară.

Dar nu! Încep tobele să bată și caii trec pe ulițe. Un uruit nesfârșit. Sunt tunurile... cui?

Pedro Mari ascultă.

In curînd o luptă nouă pornește.

Francezii întăriți bombardează valea. Acolo, sunt ai lui, sunt spaniolii.

Zorile n'au venit încă și zgomot de moarte cutremură munții. In văi răsună strident bubuitul.

Atunci... cine știe... închisoarea ia foc.

Pedro Mari e liber.

Afară iadul elocotește; Pedro Mari aude și nu înțelege nimic.

Fulgere roșii, fulgere le moarte îi orbesc vederea.

Cu prima armă în mînă, Pedro Mari fuge pe străzi. Dar Dumnezou nu-i cu el. Iacotro? Ochiu nu pot vedea și urechea desluși nimic.

Pedro Mari cutroacă piața, trece, se împiedică în cadavre, se simte apucat de picioare, lovește în întuneric feste pline de sînge și intră în biserică.

Cînd zorii scoboară peste craș, zidurile fumegînde se prăbușesc. Impuscături rare se pierd în văzduh.

Un singur dușman nu cedează.

Biserica. O pușcă nevăzută seceră soldații. Apărat de ziduri afumate, necunoscutul frage și țintește fără să-și dea seama.

E Pedro Mari și dușmanii săi — te învingătorii, e patria sa, e Spania.

Pedro Mari trage...

Și, cînd gloanțele nu-i mai vin în mînă, cînd arma nu mai găsește încăcătură, spaniolul se pregătește de apărare.

Ah! Pedro Mari nu mai se simte. Un leu în mînă.

După zidurile bisericii apar umbrele spaniolilor.

Pedro Mari ridică arma și zdrobește creierul sergentului venit să-l sponă.

Comandantul!

Răpus de o neînțeleasă putere, Pedro Mari cade pe ziduri.

Consiliul suprem își face datoria.

Vorbește comandantul și Pedro Mari se cutremură în lanțuri.

La moarte!

Pe o coastă de munte Pedro Mari păsește între baionete strălucind la soare.

Sufletul lui tîmăr călătorește departe, mîntea lui vorbește cu copilăria, cu mama pe care o va întîlni, cu munții și florile de-acasă.

Iar cînd duhovnicu înaltă crucea, Pedro Mari o sărută și pare că nu vrea să se deslipească de sfințenia celui răstignit.

O comandă apoi — Trăiască Spania — și-un mort se prăvălește.

Tradusă de
Coastă Poteră Ștefănești

Pentru orîce reclamațiune sau schimbări de adrese d-ați abonați sunt rugați a atasa și una din benzile cu care primim ziarul „Universul Literar”, contra reclamațiunea sau schimbarea de adresă nu vor fi rezolvate.

VISĂRI

(Pe Mediterana)

Se mișcă apa'n cetișor
Și pânzele s'an ridicat
In vînt ușoare fluturînd;
E totul gata de plecat.

In ochii bieților pribegi,
Venii din mîndre depărtări.
Seliște vag melancolia
Și nostalgia altor țări.

Hrănit de-albastrul nesfârșit
Din luminatul firmament,
Nedesusit imi fluturează
In mîntea-un vis de orient.

Paul D. N. Puiu

SACUL CU CLUME

Un tîmăr sărac, dar care-și păstra și purta admirabil de bine hainele astfel că toți îi ziceau „elegantul”, într-o zi e văzut cu o bantă de doliu la braț.

— Vai, cine ți-a murit? îl întrebă un amic.

— Niminea, răspuse. Dar, fiindcă mi s'a rupt mîneca hainii și n'am putut s'o dreg mai bine, am acoperit-o cu fâșia asta frumoasă de zăbranie.

Croitorul Vaideel are polițe de plătit. De aceea trimete băiatul din prăvălie la un avocat celebru, care este principalul lui mușteriu, rugîndu-l să-i plătească un costum neachitat. Avocatul e foarte ocupat și nu poate plăti, iar băiatului, care călătorește să fie achitat, îi vorbește astfel:

— Spune stăpînului tău să aștepte până mâine, că nu fug d'aciei.

Băiatul pleacă dar se întoarce iarși.

— Țiam spus odată, îi repetă avocatul dator, că până mâine nu fug...

— Nu fugi d-ta, răspunde băiatul, dar dacă n'are banii trebuincioși azi, fuge stăpînului meu. Așa mi-a zis să vă spu.

Toropocurile servitoarelor sunt cunoscut. Una, dichisită și iscusită, servește pe un profesor și scriitor cu mare reputație. Pe fiecare zi însă zăpăcita sparge cite ceva, astfel că o-mul plietisit, o ceartă.

— Ești o zăpăcită, fetee; pe fiecare zi faci câte o boroboacă.

Indrăsneța servitoare, cu ton indignat, apostrofază astfel pe stăpînul ei:

— Cum se poate, domnule profesor! D-ta, care ești învățat și scrii încă și la gazete, nu faci altceva decît să repeți aceleași lucruri ce mi le-au spus și ceilalți pe care i-am servit.

Un medic hirurg e chemat la un bolnav în agonie.

Declară că nu poate să-i facă nimic, că orice ajutor este de prisos.

— O, nu, d-le doctor, strigă ai casii cu insistență, te rugăm nu-l lăsa așa...

— Bine, zice medicul învins de stăruințele celor ce-l înconjoară; vă promit că n'o să-l las așa: o să-l îmbalsamez. E tot ce mai pot să fac.

Un student dela teologie discută cu aprindere cu un student dela medicină. Exasperat, cel dintîi zice celui de al doilea:

— Cum văd, nu mai ai nimic sacra la tine.

— Ba da, îi răspunde medicinistul: am un os.

Într'un necrolog, publicat de un zi-

ar, e fraza următoare:

„Și astfel, căpitanul de pompieri se stînsese încet din viață”.

— Tot așa, exclamă un cititor ștergându-și lacrimile, stingea și casele aprinse ale oamenilor.

O severitate de Moș Teacă.

Căpitanul companiei cutare din regimentul cutare, observă că un soldat al său trece pe lângă un sublocotenent făcându-i numai un semn amical.

Il oprește și-i face observațiune, de ce nu și-a salutat superiorul.

Soldatul se scuza că spui că e coleg de școală cu ofițerul și că sunt foarte prieteni amîndoi.

— Nu face nimic, replică severul căpitan: poate să-ți fie și tată, d-ta ești dator să-i dai respectul cuvenit.

Un domn, gros și urât, e întâmpinat de un țigănuș cu cutia de lustritor atârnată de gât:

— Să-ți fac ghetele, boerule. Ți le lustrușe așa, să te uii în ele ca într-o oglindă.

— Mai du-te dracului cu lustritul tău cu tot, îi zice enervat întâmpinătorul.

— Ai dreptate, boerule, răspunde țigănușul depărtându-se; cu o față c'a a d-tale n'ai de ce să te uii în oglindă.

Și o rupe la fugă.

D-l Elegantescu intră la cel mai vestit croitor din oraș și-i zice:

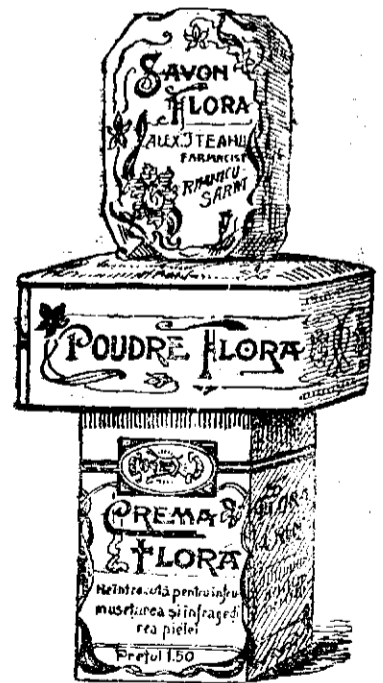
— Aș vrea să-mi faci un costum, dar într'un mod așa cum mă tem că n'o să poți să mi-l faci.

— Vai de mine, se poate! exclamă artistul forfecător de stoffe. Spune-mi cum anume îl vrei, și ți-l fac, la sigur, mai bine ca ori care altul.

— Mă prind că nu.

— Spune, să vedem.

— Pe datorie, declară Elegantescu, Croitorul a făcut.

LAPTE DE CRIN
FLORA
SĂPUN DE
LAPTE DE CRIN

Novile premii

oferite de ziarul

„Universul”

tuturor abonaților săi, la tragerea
din Noembrie a. c.

5.000 Lei

In obligațiuni jude-
țene 4 1/2 cu cuponul
— Februarie 1917 —

Una splendidă garnitură pentru antreu

compusă din o masă, patru scaune, două blidare și un cuier,
artistic pirogravate cu motive românești. — Furnizate dela
d. T. Brumărescu, cunoscutul artist și intemeiator al artei
decorative la noi, Calea Plevnei 83, București

Un dormitor în stil românesc

compus din 1 ar-
moire cu oglindă
una noptieră cu
cristal și marmoră, 1 pat pentru o persoană, 1 masă și
2 tabourete, furnizate dela marele magazin de mobile
MARCO DATTELKREMER, strada Carol 62, București

O gramolă „INGER”

(Marca recunoscută ca cea mai bună din lume) cu cutia de stejar lustruit,
mecanismul remonabil în timpul mersului cu regulator gradat; pavilionul
din lemn de rezonanță în interiorul cutiei, cu un acoperământ de lemn în
forma unei jaluzii și închis cu două uscătoare cu ajutorul cărora se poate
mări sau micșora sunetul după dorință; brațul acustic recurbat; diafragma
„exhibition”; inclusiv 6 plăci dubie (12 cântece) opere și bucăți naționale.
— Gramola se furnizează împreună cu UN DULAP AMERICAN din stejar
cu 7 sertare mobile care se închid cu o jaluzie. Acest elegant dulap servă
ca postament la Gramolă și în același timp pentru conservarea plăcilor.
— Ambele ne-au fost furnizate de: Marele magazin de muzică „JEAN FE-
DER” Furnizorul Curții Regale, București Calea Victoriei 54

O frumoasă și elegantă

Garnitură de antreu

compusă din 1 Canapea, 4 scaune, 2 bănci mici, 2 tamburete și
1 masuță de lemn de stejar tapisate de mătase verde, furnizată de
la marele depozit de mobile COMPANIA AMERICANĂ, str. Carol 74, etaj

10 lazi cu diferite produse Bresson

fabrică de licheruri, siropuri și cognacuri, au fost cumpărate
pentru premiile ce te oferim abonaților noștri la tragerea din
luna Noembrie c.

1 elegantă toaletă de bronz

cu oglinzi de cristal,
furnizată de cunoscuta
fabrică GUTMANN, strada Sf. Apostoli No. 72

Una tavă rotundă de metal, fin argintat și frumos gravată
având diametrul de 48 centimetri. 1 suport pentru
carti de vizită, în metal alb frumos argintat, cu o figură ciselată.
Un elegant serviciu de oțel și un dellemn de al-
pacca argintată, calitatea cea mai fină, cu sticlărie de cristal.
1 fractiara modernă de metal alb argintat, cu 3 coșulețe ser-
vind pentru bomboane. 1 coș mare de metal-bianc, fin argintat
înălțimea 49 cm. pentru fructe. 1 serviciu de copii compus
din una ceașcă de metal cu farfurioara sa și una linguriță de
aceiaș metal, toate într-o cutie elegantă. Una pendulă de
lemn de mahon cu bătaie Gong, înălțimea 65 cm., bătând orele și
jumătățile și întorcându-se odată la două săptămâni. Toate aceste
obiecte ne-au fost furnizate de marele magazin de bijuterii, cea-
sornice și argintărie: Frații Roller, Furnizorii Curții Regale,
București, strada Carol 50, etaj

Un elegant ceas modern

pentru doamne, de aur cu
trei capace. Un coșuleț
de nichel cu tuncul de majolică. O garafă pentru vin de
cristal roz, cu capacul și manerul de metal argintat. Un fru-
mos pres-papier de metal, argintat. Un serviciu de
ceas pentru două persoane de metal nichelat. Un port vizită
de metal argintat. Toate acestea sunt furnizate de mult cunoscu-
tul magazin de bijuterii Th. Radivon, din Bulevardul Elisa-
beta No. 9 bis, care primește zilnic nouăți.

5 ASORTIMENTE COMPLETE

din produsele cosmetice „Flo-
ra”, compuse din cremă Flora,
1 cutie pudră Flora, 1 Săpun
Flora, 1 sticlă Capilogen Flora,
1 pomadă Flora, 1 sticlă lapte
de crin Flora, 1 săpun de lap-
te de crin, 1 apă de gură Bu-
col, 1 pastă de dinți.

Notati bine:

Dând aceste mari
premiile de valoare, a-
bonamentele sunt re-
duse la 18 lei pe an; lei 9.15 pe 6 luni; lei 4.65 pe 3 luni
Plata abonamentelor se face direct la Casa administrației
„Universului”, prin mandat poștal sau în persoană

Pentru concursarea la premiile de mai sus, abonații pe 1 an
primesc 4 bonuri, cei pe 6 luni 2 și cei pe 3 luni 1 bon.
Abonații pe un an participă la două trageri, deci după prima
tragere vor primi încă 4 bonuri pentru tragerea următoare.

Un elegant dormitor de bronz

pentru 1 persoană, compus din: 1 pat de bronz cu somieră, o mă-
suță de noapte cu marmoră, un lavoar de bronz cu marmoră.
A 14-a garnitură cumpărată dela furnizorul „Universu-
lui”, Industria metalică MARCU, B-dul
Elisabeta No. 8, București
Cel mai estin și mai bine asortat în mobile de fer și bronz

Una splendidă toaletă de bronz

cu oglindă de
cristal, cum-
parată tot dela Industria metalică MARCU, Bulevardul
Elisabeta No. 8, București

Un elegant nat pentru copii

cu ornamente de bronz
și cu plasă, cumpărat
tot dela Industria Metalică „MARGU”, Bulevardul Elisabeta No. 8

O bicicletă

solidă și elegantă, marca «SPORT»
cu roată liberă și frână auto-
mată, completă, lampă, clopot etc.

Una pușcă

de vânatoare, calibru 12, marca
«PIEPER-BAYARD», cu triplu ză-
vor de siguranță «Greener», țevi
de oțel «BAYARD», furnizate de Marele Magazin de arme și bici-
clete B. D. ZISSU, Furnizorul Curții Regale, Calea Victoriei 44

Un dormitor de lemn în

Construit în marea fabrică de mobile de lemn Marin V.
Ganea, șoseaua Mihai Brava No. 37 și strada Șerbănică
No. 10. Sucursala: Calea Victoriei No. 107, București

Un DORMITOR englezesc

compus din: 2 paturi cu
somiere, vopsite alb, 2
masuțe de noapte din fier, alb vopsite, un lavoar vopsit alb, toate
aceste sunt furnizate dela cunoscuta fabrică de mobile de fier și
bronz GUTMANN, strada Sf. Apostoli 72

Una masă cu cristal

furnizată de fabrica de mobile MARCO DATTELKREMER
strada Păstorului 8, București

CINCI CHIMIRE HIJGIENICE du-
pă măsură calitatea I-a (Brful
lui Iov) singular brevetat în
țară, recomandat de toate so-
mitățile medicale și inventat
de d. Căpitan Iov din Pitești,
str. Șerban-Vodă 220, avind
proprietatea de a preveni și vin-
deca boale vechi de stomac,
rinichi, constipație, sale, după
cum se constată din mulțimea
scrisorilor de mulțumire pri-
mite dela suferinzi vindecați.
Acest brul e purtat cu incre-
dere de ambele sexe din înal-
ta societate a țării.

10 LAZI CU DIFERITE LICHE-
RURI FINE. Specialități de la
prima distilerie, Frații Poeta,
mare depozit de vinuri și țuică,
calea Văcărești 282, București

5 CEASORNICE pentru birou
cu pedestal de cristal, cu in-
scripția „Universului”.

5 CEASORNICE de argint pentru
buzunar, cu inscripția „Uni-
versului”.

6 PLACHETE DE METAL ALB
cu efigia Regele Carol I și Re-
gina Elisabeta.

Una harmonică

cu 19 clape și 8 basuri, tonuri duble de
oțel cu 2 registre, jumătate orghei din
renumita fabrică Johann Trimmel. UN FLAUT din cel mai fin
abanos, capul căptușit cu 10 clape de nichel, plută la încheieturi.
Inclusiv ștergător și garnitură de pernțe de rezervă. Una
mandolină italiană din lemn de pasilaudru, fața fin orna-
mentată cu sifel și mecanică acoperită. — Toate aceste instru-
mente sunt furnizate de Magazinul General de Muzică „Lu-
Marpa”, București, Str. Colțel No. 5, cel mai estin și bine
asortat în această branșă.

15 FLACOANE A CATE 1 KILO,
apă de Colonia Camelia, puter-
nic parfumată cu liliac, măr-
găritar, violette, zambile, he-
liotrop și Verveine, furnizate
de renumita fabrică de parfu-
muri „Camelia”, A. S. Afta-
lion, str. General Florescu
n-rul 6, București.